

KAIKKI YHDEN KRISTUKSEN ALAISUUDESSA (*All Under One Christ*)

ROOMALAISKATOLISEN/LUTERILAISEN YHTEISKOMISSION LAUSUMA AUGSBURGIN TUNNUSTUKSESTA¹

Esipuhe

Vatikaanin kristittyjen ykseyden edistämisen sihteeristön ja Luterilaisen Maailmanliiton yhteinen roomalaiskatolis-luterilainen komissio on laatinut lausuman *Confessio Augustanasta* (Augsburgin tunnustus). Komission jäsenet hyväksyivät tämän lausuman yksimielisesti.

Toivomme, että siinä ilmaistu yksimielisyys voi nopeuttaa kirkkojemme toivottua ykseyttä.

Augsburgissa 23. helmikuuta 1980

Hans L. Martensen
Kööpenhaminan piispa, Tanska

George A. Lindbeck
professori, Yalen yliopisto
New Haven, Yhdysvallat

Yhteiset puheenjohtajat

I

(1) Kun katolilaiset ja luterilaiset katsovat Augsburgin tunnustusta tänään, teemme sen tilanteesta käsin, joka poikkeaa huomattavasti vuoden 1530 tilanteesta.

(2) Vaikka lännen kirkon ykseys oli tuolloin vakavasti uhattuna, se ei vielä ollut särkynyt. Kiistoista ja vakaumuseroista huolimatta sen ajan ”uskonnolliset puolueet” kokivat yhä olevansa ”yhden Kristuksen alaisuudessa” ja sitoutuneita kirkon ykseyteen.²

(3) Tapahtumien myöhemmässä kulussa ei ainoastaan ilmennyt yhä katkerampaa sävyä heidän välisissään suhteissa, vaan erot kärjistyivät opissa, uskonnollisissa käytännöissä, kirkollisissa rakenteissa ja tavoissa, joilla pyrittiin elämään ristiinnaulitun ja ylösnousseen Herran käskyn mukaisesti ja todistamaan hänen evankeliumistaan ihmisten keskuudessa. Myös kirkon ulkopuoliset tekijät edistivät tätä kasvavaa vieraantumista ja korostivat eroja. Vuosisatojen aikana nämä jännitteet ja erot ovat kirkkojemme lähetystyön mukana levinneet muihin maihin ja maanosiin.

(4) Tunnustamme oman vastuumme siitä, että nämä erot ovat jakaneet kirkkomme toisistaan, heikentäneet todistustamme Kristuksesta ja aiheuttaneet kärsimystä yksilöille ja kansakunnille.

¹ Suomennos Tomi Karttunen.

² Tätä painotetaan keisarin kutsussa Augsburgin valtiopäiville (1530) ja se otetaan esille Augsburgin tunnustuksen esipuheessa (The Book of Concord, trans. and ed. Theodore G. Tappert in collaboration with Jaroslav Pelikan, Robert H. Fischer, and Arthur C. Piepkorn, Philadelphia: Muhlenberg Press, 1959, pp. 24f.).

(5) Kiitollisuudella näemme, kuinka Pyhä Henki johdattaa meitä yhä syvemmälle Pojan ja Isän ykseyteen (Joh. 17:21–) ja auttaa meitä saavuttamaan uuden yhteyden toisiimme.

(6) Erityisesti Vatikaanin toisen kirkolliskokouksen jälkeen kirkkomme ovat olleet vuoropuhelussa monissa maissa ja monissa paikoissa. On saavutettu merkittäviä lähentymisiä ja yksimielisyyksiä tärkeissä kiistakysymyksissä. Seurakuntien ja kirkkojemme jäsenten keskinäiset siteet ovat johtaneet monenlaiseen yhteistyöhön ja käytännölliseen yhteyteen. Jotkin erot alkavat menettää jakavaa teräänsä. Vaikka joudummekin toisinaan kamppailemaan keskenämme totuuden puolesta, tunnistamme ja koemme monia säilyviä eroja keskinäisen rikastumisen ja korjauksen lähteiksi. Vuosisatoja kestäneen vieraantumisen jälkeen keskuudessamme on syntynyt uusi tietoisuus siitä, että olemme ”kaikki yhden Kristuksen alaisuudessa”.

(7) Viime vuosien vuoropuhelu, sen tuloksena saavutettu teologinen yhteisymmärrys sekä todellisen yhteyden ilmapiiri johdattavat meidät takaisin Augsburgiin ja Augsburgin tunnustukseen. Sillä sisällöltään ja rakenteeltaan tämä tunnustus, joka on muiden luterilaisten tunnustuskirjojen perusta ja viitepiste, heijastaa enemmän kuin mikään muu tunnustus reformaation ekumeenista päämäärää ja katolista tarkoituspäätä.

(8) Erittäin tärkeää on myös se, että tämä ekumeeninen päämäärä ja katolinen tarkoituspäätä ilmaistaan tunnustuskirjassa, joka pyhän Raamatun alaisena ja yhdessä sen kanssa on yhä luterilaisten kirkkojen opillinen perusta ja niille edelleen sitova. Kirkkojemme välisen ymmärryksen ja lähentymisen nykyvaiheessa tämä on erityisen merkittävä seikka. Vatikaanin toisen kirkolliskokouksen jälkeinen vuoropuhelu, kuten vuodesta 1967 lähtien toiminut roomalaiskatolis-luterilainen yhteinen komissio, ei enää ole yksityisten ja epävirallisten tapaamisten luonteinen. Päinvastoin dialogia käydään kirkkojemme virallisilla valtuutuksilla. Siltä osin kuin tämä vuoropuhelu on onnistunut saavuttamaan lähentymisiä ja yhteisymmärrystä peruskysymyksissä³, se kohdistaa painetta kirkkoihimme hyväksyä nämä tulokset virallisesti ja asettaa kysymyksen kirkollisen yhteyden toteuttamisesta.

(9) Tämän kirkkojemme virallisesti tukeman vuoropuhelun dynamiikan mukaisesti – joka nyt painaa meitä kohti kirkollisen yhteyden toteutumista – on johdonmukaista, että se tunnustus, joka on sitova kirkon elämälle, opetukselle ja yhteydelle, nousee yhteisen huomion ja tutkimuksen erityiseksi kohteeksi.

---

³ Virallinen luterilais-katolinen dialogi USA:ssa: *Lutherans and Catholics in Dialogue I-III*, ed. Paul C. Empie and T. Austin Murphy, Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1965; *Lutherans and Catholics in Dialogue IV: Eucharist and Ministry*, ed. Paul C. Empie and T. Austin Murphy, U.S.A. National Committee of the Lutheran World Federation, Washington, D.C., and the Bishops' Committee for Ecumenical and interreligious Affairs, New York, 1970; *Lutherans and Catholics in Dialogue V: Papal Primacy and the Universal Church*, ed. Paul C. Empie and T. Austin Murphy, Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1974; *Lutherans and Catholics in Dialogue VI: Teaching Authority and Infallibility in the Church*, ed. Paul C. Empie, T. Austin Murphy, and Joseph A. Burgess, Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1978, 1980. The official world level Lutheran/Roman Catholic dialogue: Report of the Joint Lutheran/Roman Catholic Study Commission: “The Gospel and the Church” (Malta Report), *Lutheran World*, Vol. XIX, No. 3, 1972; Lutheran/Roman Catholic Joint Commission: *The Eucharist*, Geneva: Lutheran World Federation, 1980.

II

(10) *Augsburgin tunnustuksen suorasanaisena tarkoituksena* on todistaa yhden, pyhän, katolisen ja apostolisen kirkon uskosta. Sen huolena eivät ole erityiset opit sinänsä eikä uuden kirkon perustaminen (CA 7,1), vaan kristillisen uskon puhtauden säilyttäminen ja uudistaminen sopusoinnussa vanhan kirkon ja ”Rooman kirkon” kanssa sekä pyhän Raamatun todistuksen mukaisesti⁴. Tämä nimenomainen tarkoitusperä on yhä merkityksellinen myöhempien luterilaisten tunnustuskirjojen ymmärtämiselle.

(11) Katolilaisten ja luterilaisten teologien yhteiset tutkimukset⁵ ovat osoittaneet, että *Augsburgin tunnustuksen lausumien sisältö* täyttää suurella määrin tämän tarkoitusperän ja että niitä voidaan siinä mielessä pitää yhteisen uskon ilmauksina.

(12) Tätä johtopäätöstä vahvistavat lukuisat viimeaikaiset tutkimukset eri tieteenaloilta, mukaan lukien useat yhteiset tutkimushankkeet:

- Raamatulliset ja patristiset tutkimukset ovat tehneet meidät tietoisiksi yhteisen kristillisen perintömme rikkaudesta ja auttaneet paremmin arvioimaan, missä määrin 1500-luvun kiistoissa Raamattuun ja traditioon nojaavat argumentit olivat päteviä tai kaipaavat nyt korjausta.
- Historialliset tutkimukset ovat valaisseet uusia puolia reformaation ajan kirkollisista, yhteiskunnallisista ja taloudellisista olosuhteista ja osoittaneet, missä määrin myös poliittiset ja taloudelliset tekijät myötävaikuttivat vieraantumiseen ja jakautumiseen.
- Keskiajan, reformaation sekä erityisesti *Confutatio*-asiakirjan – keisarin pyynnöstä laaditun Augsburgin tunnustuksen vastineen – ja vuoden 1530 unionineuvottelujen tutkimus on tuottanut näkemyksiä, jotka edistävät objektiivisempaa käsitystä aiemmista kiistoista, vastavuoroisten tuomioiden purkamista sekä jo tuolloin saavutettujen unionien uudelleenarviointia.

(13) Näiden tutkimusten taustaa vasten voimme vedota Augsburgin tunnustukseen todetessamme:

- Yhdessä tunnustamme uskon kolmiyhteiseen Jumalaan ja Jumalan pelastavaan tekoon Jeesuksessa Kristuksessa Pyhän Hengen kautta – uskoon, joka yhdistää koko kristikunnan (CA 1 ja 3). Kaikkien 1500-luvun kiistojen ja erojen keskellä luterilaiset ja katoliset pysyivät yhtenä tässä kristillisen uskon keskeisimmässä ja tärkeimmässä totuudessa.

(14) – Laaja yksimielisyys ilmenee vanhurskauttamisopissa, joka oli reformaatiolle ratkaisevan tärkeä (CA 4): yksin armosta ja uskosta Kristuksen pelastavaan tekoon – eikä minkään oman

⁴ Vrt. Augsburgin tunnustuksen I osan johtopäätös, Book of Concord, p. 47.

⁵ Vrt. Confessio Augustana — *Bekennntnis des einen Glaubens. Gemeinsame Untersuchung katholischer und lutherischer Theologen*, ed. H. Meyer and H. Schutte in collaboration with E. Iserloh, W. Kasper, G. Kretschmar, W. Lohff, G. W. Forell, J. McCue, Frankfurt/Paderborn, 1980.

ansion perusteella – Jumala hyväksyy meidät ja antaa Pyhän Hengen, joka uudistaa sydämemme ja varustaa meidät hyviin tekoihin ja kutsuu niihin.

(15) – Yhdessä todistamme, että Kristuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa toteutunut pelastus annetaan ja tulee ihmisten vaikuttavasti omistamaksi evankeliumin julistuksessa ja pyhissä sakramenteissa Pyhän Hengen kautta (CA 5).

(16) – Myös kirkkoa koskevassa ymmärryksessämme voidaan tänään todeta perustava mutta vielä keskeneräinen yksimielisyys, vaikka *aiemmin välillämme oli vakavia kiistoja*. Kirkolla tarkoitamme niiden yhteisöä, jotka Jumala kokoaa Kristuksen kautta Pyhässä Hengessä evankeliumin julistuksen ja sakramenttien hoitamisen sekä tätä varten asetetun viran kautta. Vaikka kirkkoon kuuluu aina syntisiä, se on Jumalan lupauksen ja uskollisuuden perusteella yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen kirkko, jonka on tarkoitus kestää ikuisesti (CA 7 ja 8).

(17) Tarkastellessaan Augsburgin tunnustusta katolilaiset ja luterilaiset ovat näin havainneet jakavansa yhteisen näkemyksen keskeisissä opillisissa totuuksissa, jotka osoittavat Jeesukseen Kristukseen, uskomme elävään keskukseen.

(18) Tämä perusyksimielisyys ilmenee ja vahvistuu myös virallisen katolis-luterilaisen vuoropuhelun asiakirjoissa:

- yhteisissä lausumissa evankeliumin ja kirkon suhteesta^{6 7}
- laajassa yhteisymmärryksessä eukaristiasta⁸
- yhteisymmärryksessä siitä, että vihkimyksen kautta annettu erityinen virka on kirkkoa konstituiva eikä kuulu niihin seikkoihin, joita Augsburgin tunnustus pitää ”ei-välttämättöminä”⁹

(19) *Augsburgin tunnustuksen toisesta osasta*, jossa ajoittain omaksutaan jyrkkä poleeminen kanta aikansa kirkollisia väärinkäytöksiä vastaan, on todettava, että kirkkojemme elämässä ja arvioissa on tapahtunut muutoksia, jotka olennaisesti poistavat perustan terävältä kritiikiltä Augsburgin tunnustuksessa. Myös tärkeitä opillisiä kysymyksiä käsitellään tässä toisessa osassa. Vaikka tietyt ongelmat vaativat edelleen selkiyttämistä, laaja yksimielisyys on saavutettu myös näissä kohdissa.

(20) – Messua koskevassa kysymyksessä (CA 22 ja 24) tämä oppia ja käytäntöä koskeva muutos on tullut erityisesti esiin Herran aterian koskevassa vuoropuhelussamme. Meillä on yhä erilaisia painotuksia, kysymyksiä toisillemme ja yhteisiä tehtäviä¹⁰, mutta nämä kaikki

⁶ CA 4,6 ja 20; vrt. Maltan raportti, numerot 26 ja 48.

⁷ Vrt. Maltan raportti, numerot 18– ja 47–.

⁸ Vrt. *The Eucharist*.

⁹ CA 7; vrt. Maltan raportti, numerot 47–.

¹⁰ Vrt. *The Eucharist*, numerot 46–76.

sisältyvät syvään yksimielisyyteen todistuksessamme Herran ehtoollisesta ja suurelta osin myös sen liturgisesta vietosta¹¹.

(21) – Luostarilaitoksen ja sääntökuntien elämän osalta, kun otetaan huomioon nykyinen ymmärrys ja käytäntö roomalaiskatolisessa kirkossa, ei ole enää mahdollista pitää voimassa Augsburgin tunnustuksen ankaraa tuomiota niitä kohtaan¹². Sekä teologisesti että käytännöllisesti¹³ luostarimaiset yhteiselämän muodot ovat hyväksyttävä vaihtoehto sekä katolilaisille että luterilaisille, jotka haluavat sitoutua evankeliumin harjoittamiseen tässä omistautuneessa muodossa, vaikka vuoropuhelun nykyvaiheessa jotkin tulkintakysymykset ovatkin vielä avoimia – jopa luterilaisuuden sisällä.

(22) – Piispanvirkaa koskevassa kysymyksessä on niin ikään todettava, että Augsburgin tunnustus ilmaisee selvästi halunsa säilyttää piispallinen rakenne yhtäpitävästi varhaisen kirkon kanssa. Taustaoletuksena on, että tämä tukee evankeliumin oikeaa julistusta eikä estä. Augsburgin tunnustus vahvistaa ykseyden ja johtamisen viran – paikallisten viranhaltijoiden yläpuolella – (CA 28) *kirkolle olennaisena*, vaikka kyseisen viran varsinainen muoto jätetäänkin avoimeksi.

(23) Rehellisyys vuoropuhelussamme Augsburgin tunnustuksesta pakottaa meidät myöntämään, että avoimia kysymyksiä ja ratkaisemattomia ongelmia on yhä, muun muassa:

- Augsburgin tunnustus ei ota kantaa sakramenttien lukumäärään, paaviuteen eikä joihinkin piispanviran ja kirkon opetusviran näkökohtiin.
- Augsburgin tunnustus ei luonnollisestikaan mainitse sellaisia opinkohtia, jotka on julistettu vasta vuoden 1530 jälkeen: paavin jurisdiktioprimaattia ja erehtymättömyyttä (1870), Neitsyt Marian perisynnittömän sikiämisen oppia (1854) ja hänen ruumiillista taivaaseenottamistaan (1950).

(24) Näitä kysymyksiä on tarkasteltava tulevassa vuoropuhelussa. Samoin meidän on arvioitava, mikä merkitys on niillä eroilla ja avoimilla kysymyksillä, jotka yhä jäävät jäljelle kirkkojemme lähentyessä toisiaan, sekä sillä seikalla, että osa näistä eroista on saanut nykyisen terävän muotonsa vasta viime vuosisatoina.

(25) Äskettäin löydetty yhteisymmärryksemme keskeisissä kristillisissä totuuksissa antaa vahvan aiheen toivoon, että tämän perusyksimielisyyden valossa löytyvät myös vastaukset vielä ratkaisemattomiin kysymyksiin ja ongelmiin – vastaukset, jotka saavuttavat sen yksimielisyyden asteen, joka on välttämätön, jos kirkkomme aikovat ottaa ratkaisevan askeleen nykyisestä jakautumisen tilasta sisarkirkkojen yhteyteen.

¹¹ Sama, numerot 1–45; vrt. liite “The Liturgical Celebration of the Eucharist.”

¹² Vrt. ennen muuta Vatikaani II, dekreetti uskonnollisen elämän asianmukaisesti uudistumisesta (“Perfectae caritatis”).

¹³ Vrt. protestanttisten kommuunien ja yhteisöjen ilmiö, joka muistuttaa luostarisääntökuntia.

(26) Toinen Vatikaanin kirkolliskokous kehotti katolilaisia ”iloisesti tunnustamaan ja arvostamaan niitä aidosti kristillisiä lahjoja, jotka kuuluvat yhteiseen perintöömme ja joita esiintyy muiden kirkkojen kristittyjen keskuudessa”¹⁴. Se, että sekä katolilaiset että luterilaiset ovat yhteisen Augsburgin tunnustuksen tutkimuksen kautta edenneet merkittävästi tällä tiellä, antaa aihetta *iloon ja kiitokseen*.

III

(27) Augsburgin tunnustuksesta löytämämme yhteinen usko voi auttaa meitä tunnustamaan tämän uskon uudelleen omana aikanamme. Tämä on ylösnousseen ja kirkastetun Herran kirkkojemme harteille asettama tehtävä, ja se on velvollisuutemme maailmaa ja koko ihmiskuntaa kohtaan. Tämä on myös sopusoinnussa Augsburgin tunnustuksen alkuperäisen tarkoituksen kanssa, sillä se ei aikanaan pyrkinyt ainoastaan säilyttämään kirkon ykseyttä, vaan samanaikaisesti todistamaan evankeliumin totuudesta omana aikanaan ja omassa maailmassaan.

(28) Nykymaailman uusien kysymysten, haasteiden ja mahdollisuuksien edessä emme voi tyytyä pelkästään toistamaan tai viittaamaan vuoden 1530 tunnustukseen. Se, minkä olemme uudelleen löytäneet yhteisen uskomme ilmauksena, vaatii tuoretta sanoitusta. Se osoittaa tien uskomme tunnustamiseen tässä ja nyt – niin, että katolilaiset ja luterilaiset eivät enää ole erillään ja toisiaan vastaan, vaan todistavat yhdessä maailman pelastuksen sanomaa Jeesuksessa Kristuksessa ja julistavat tätä sanomaa Jumalan armon uudistuneena tarjouksena tänä päivänä.

Information Service 44 (1980/III–IV), s. 138–141

---

¹⁴ Vrt. Vatikaani II, dekreetti ekumeniasta (“Unitatis redintegratio ”), numero 4.